

TÚŽBA PO BOHU NA SIONE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Žalm 84; Zj 21,3; Žalm 122; Žalm 87; Gal 3,28.29; Mat 28,18–20; Žalm 46; Žalm 125

ÚVODNÝ TEXT

Moja duša sa umára túžbou po nádвориach Hospodina; moje srdce i telo plešajú v ústrety živému Bohu. (Ž 84,3)

Sion. Meno, ktoré pôvodne označovalo návršie pri hradbách Starého mesta v Jeruzaleme, ale postupne sa stalo symbolickým označením celého Chrámového vrchu, niekedy aj Jeruzalema, ale predovšetkým Hospodinovho chrámu. Sionské piesne sú teda radostné hymny (chválospevy), ktoré vyvyšujú krásu Siona a zvrchovanosť Hospodina vládnuceho zo svojho svätého vrchu. Tieto žalmy často chvália zásluhy Hospodinovho domu a vyjadrujú lásku k svätyni, ktorú možno nájsť aj v iných žalmoch. Mnohé z týchto textov zložili synovia Kórača, ktorí ako chrámoví hudobníci (1Kron 6,31–38) a strážcovia vchodu do svätyne (1Kron 9,19) mali priamu skúsenosť s požehnaním Hospodinovho domu.

Vďaka čomu je Sion zdrojom nádeje a radosti? Sion predstavoval prítomnosť živého Boha uprostred ľudu zmluvy. Ako je Izrael Božím vyvoleným ľudom (5Moj 7,6), tak Sion je Božím vyvoleným vrchom (Ž 78,69; Ž 87,3). Hospodin vládne na Sione (Ž 99,1.2) a tam aj založil svoj chrám (Ž 87,2). Sion je teda miestom Božieho požehnania a tiež útočiskom.

Požehnanie zo Siona zaplavujú všetky končiny zeme, pretože Hospodin a Jeho milosť presahujú hranice akéhokoľvek svätého miesta. Sion je radosťou celej zeme (Ž 48,3), čo potvrdzuje, že celá zem patrí Bohu.

OSNOVA LEKCIE

Jedenásta lekcia sa zameriava na veľmi špecifickú kategóriu tzv. „sionských žalmov“, ktoré hovoria o Bohu a Jeho vzťahu k ľuďom, s odkazom na vrch Sion. Tento vrch sa stal symbolom pre Jeruzalem a zvlášť pre Boží chrám, ktorý predstavoval miesto Jeho prítomnosti uprostred izraelského ľudu.

- Žalm 84: Sion – symbol stretávania sa s dobrým Bohom (nedeľa)
- Žalm 122: Sion – symbol pokoja s Bohom a s ľuďmi (pondelok)
- Žalm 87: Sion – symbol Božej lásky ku všetkým národom (utorok)
- Žalm 46: Sion – symbol mieru a bezpečia uprostred problémov (streda)
- Žalm 125: Sion – symbol pevnosti a stálosti Božích detí (štvrtok)

„JEDEN DEŇ V TVOJICH NÁDVORIACH JE LEPŠÍ NEŽ INDE TISÍC“

²Aké milé sú tvoje príbytky, Hospodin zástupov! ³Moja duša sa umára túžbou po nádvoriach Hospodina; moje srdce i telo plesajú v ústrety živému Bohu. ⁴Veď aj vrabec si nájde domov a lastovička hniezdo, kde si kladie mláďatá pri твоjich oltároch, Hospodin zástupov, môj Kráľ a môj Boh. ⁵Blahoslavení tí, čo bývajú v tvojom dome a ustavične ťa chvália. (Ž 84,2–5)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Uvažuj o úvodnom texte (Ž 84,2–5). Prečo žalmista túži prebývať vo svätyni?

Žalmista sa „umára túžbou“, aby sa svätynia stala jeho trvalým príbytkom a mohol byť navždy blízko živého Boha (Ž 84,2,3). Božia prítomnosť (Ž 84,3) robí zo svätyně jedinečné miesto. Vo svätyni môžu ctelia „rozjímať o dobrote Hospodina“ (Ž 27,4; „hľadiť na krásu Hospodinovu“; Roh.; pozri aj Ž 63,3) a byť nasýtení dobrotou Jeho domu (Ž 65,5). Podľa Žalmu 84 môže človek dosiahnuť jedinečné šťastie (blahoslavenstvo) vo vzťahu s Bohom, ktoré pozostáva z chválenia Hospodina (Ž 84,5), nachádzania sily v Bohu (Ž 84,6) a z dôverovania v Neho (Ž 84,13). Svätynia je miesto, kde sa takýto vzťah rozvíja uctievaním a spoločenstvom so spoluveriacimi. Živá Božia prítomnosť vo svätyni dáva veriacim zahliadnuť slávne Božie kráľovstvo a ochutnať večný život.

Prečítaj si Ž 84,6–13. Kto iný môže byť pozhnaný tým, čo predstavuje svätynia?

Text opisuje Božie pozhnania ako niečo, čo vyžaruje zo svätyně. Tieto pozhnania prichádzajú postupne na tých, čo slúžia v svätyni (Ž 84,5), potom na pútnikov na ceste do svätyně (Ž 84,6–11) a napokon na všetkých obyvateľov zeme. Očakávanie pútnikov, že sa v svätyni stretnú s Bohom, posilňuje ich vieru (Ž 84,8). Kým sila obyčajného počestného pod ťarchou únavnej cesty slabne, u pútnikov do svätyně ich sila rastie tým viac, čím sú k svätyni bližšie. Aj keď Božie deti zo svätyně odchádzajú, naďalej nesú pečať Božej svätyně tým, že vedú bezúhonný život (Ž 84,12). Takto Písmo charakterizuje spravodlivých, ktorí vstupujú do Hospodinovej svätyně (Ž 15,1–3). Hospodin je nazvaný „slnkom“, čo ukazuje, že tak ako slnečné lúče, aj pozhnania zo svätyně majú moc ožiarit celú zem (Ž 84,12). Tí, ktorí prostredníctvom viery zostávajú spojení s Bohom, prijímajú Jeho milosť bez ohľadu na miesto, kde sa nachádzajú.

APLIKÁCIA

■ Prečítaj si Zj 21,3. O akej nádeji sa tu hovorí v súvislosti s pozemskou svätynou? Čo táto nádej pre nás znamená v súvislosti s budúcnosťou?

„JERUZALEMU VYPROSUJTE POKOJ“

¹Potešil som sa, keď mi povedali: „Pôjdeme do Hospodinovho domu!“ ²Naše nohy už stoja v твоjich bránach, Jeruzalem. ³Jeruzalem je vystavaný ako mesto pospájané do jediného celku. ⁴Ta vystupujú kmene, kmene Hospodina, podľa príkazu pre Izrael velebiť meno Hospodina. ⁵Tam stoja súdne stolce, stolce Dávidovho domu. ⁶Jeruzalemu vyprosujte pokoj. Kiež v pokoji žijú tí, čo ťa milujú! ⁷„Kiež je pokoj na твоjich hradbách, istota v твоjich palácoch!“ ⁸Pre svojich bratov a priateľov hovorím: „Pokoj v tebe!“ ⁹Pre dom Hospodina, nášho Boha, chceme prosiť o tvoje blaho. (Žalm 122)

Uvažuj o prvej časti úvodného žalmu (Ž 122,1–5). Aké sú pocity veriacich pri ich príchode do Jeruzalema? Čo túžia nájsť v Jeruzaleme?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Žalm 122 vyjadruje nadšenie pútnikov z ich príchodu do Jeruzalema. Púte do Jeruzalema boli radostnými udalosťami. Boží ľud sa počas roka trikrát zišiel, aby si pripomenul Božiu dobrotu prejavovanú v minulosti aj súčasnosti (5Moj 16,16). Jeruzalem bol stredobodom života národa, pretože bol „svedectvom Izraelovi“ (Ž 122,4; Roh.) a nachádzali sa tam „súdne stolce“ (Ž 122,5). „Svedectvo Izraelovi“ sa vzťahuje na svätýňu, ktorá sa nazývala aj „príbytok svedectva“ (4Moj 1,50) a obsahovala „archu svedectva“ (2Moj 25,22). Súdne stolce sú vyjadrením súdneho systému v Jeruzaleme (2Sam 8,15). Putovanie do Jeruzalema sa teda spájalo aj s túžbou domôcť sa spravodlivosti. Vernosť Bohu a sprostredkovanie spravodlivosti ľuďom nemali byť nikdy oddelené.

Uvažuj o druhej časti úvodného textu (Ž 122,6–9). Čo je hlavnou modlitbou Božieho ľudu?

Modlitba za pokoj Jeruzalema je vyjadrením túžby po Božom požehnaní pre mesto a jeho obyvateľov. Táto modlitba zjednocuje veriacich a prináša pokoj do ich vzájomných vzťahov (Ž 122,8). Jeruzalem mohol byť mestom pokoja iba vtedy, ak existoval zmier medzi Bohom a Jeho ľuďom a tiež medzi Božími deťmi navzájom. Modlitba za pokoj v Jeruzaleme teda vyjadruje výzvu Božiemu ľudu, aby žil nielen v pokoji s Bohom, ale aby tento pokoj naplnil aj vzájomné vzťahy. Vďaka tomuto pokoji bude môcť celý ľud prosperovať (Ž 147,12–14).

Žalm nás učí, že modlitba za dobro spoločenstva veriacich je dôležitým predmetom modlitieb Božích detí, lebo iba silný a jednotný Boží ľud môže svetu ohlasovať radostnú zvesť o Božom pokoji a spasení (Ján 13,34.35).

Modliť sa za pokoj „v Jeruzaleme“ je aj dnes výsadou a zodpovednosťou veriacich, pretože udržiava živú nádej na príchod Božieho kráľovstva pokoja v posledných časoch. Toto kráľovstvo zasiahne nielen mesto Jeruzalem, ale aj celý svet (Iz 52,7; Iz 66,12.13; Zjavenie 21–22).

■ Ako sa môžeme usilovať o vzťahy naplnené pokojom a porozumením? Aké praktické kroky pre to môžeš urobiť ty sám?

APLIKÁCIA

SION – DOMOV VŠETKÝCH NÁRODOV

¹Jeho základy sú na posvätných vrchoch. ²Hospodin miluje brány Siona viac než všetky príbytky Jákoba. ³Slávne chýry idú o tebe, Božie mesto. – Sela – ⁴Z tých, čo ma poznajú, spomeniem Rahab a Bábel, ba aj Filištínsko, Týrus a Kúš, tí všetci sa tu narodili. ⁵O Sione sa povie: „Ten i onen sa tam narodil a sám Najvyšší ho upevnil.“ ⁶Hospodin pri súpise národov pripomenie: „Tento sa tam narodil.“ – Sela – ⁷Dajú sa do spevu a tanca: „Pre mňa všetko z teba pramení.“ (Žalm 87)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Čo robí zo Siona vážené a dôležité miesto? (Ž 87,1-2)

Žalm 87 je hymnus oslavujúci Sion ako mimoriadne, Bohom vyvolené a milované mesto. Základ Božieho chrámu je na vrchu Sion (Ž 2,6; Ž 15,1). Na konci časov Sion vystúpi nad všetky vrchy, čo bude znamenať Hospodinovu zvrchovanú nadvládu nad celým svetom (Ž 99,2; Iz 2,2, Mich 4,1). Žalm 87 hovorí o Sione ako o „posvätných vrchoch“, aby zdôraznil jeho majestát (Ž 133,3). Boh miluje brány Siona „viac než všetky príbytky Jákoba“ (Ž 87,2), čím je vyjadrená nadradenosť Siona nad všetkými ostatnými miestami v Izraeli, ktoré boli v minulosti zvláštnymi miestami zhromažďovania Božieho ľudu (napríklad Šílo a Bétel). Žalm teda potvrdzuje, že pravé uctievanie Boha súvisí s pravidlami, ktoré určil On (vrátane uctievania v svätyni).

Aké „slávne chýry“ o Sione zaznievajú v úvodnom texte (Ž 87,3–7)?

Sláva Siona priťahuje všetky národy k Bohu, a tak sa hranice Božieho kráľovstva rozširujú na celý svet. Všimnime si, že Boh nezaobchádza s ostatnými národmi ako s druhoradými ľuďmi. Sion je vykreslený ako miesto duchovného narodenia všetkých národov, ktoré prijímajú Hospodina ako svojho Spasiteľa. V Izraeli sa súpis osôb robil podľa miesta narodenia (Neh 7,5; Luk 2,1–3). Žalm trikrát uvádza, že národy sa rodia na Sione, čo znamená, že Hospodin im dáva novú identitu a udeľuje im všetky výsady zákonne narodených detí Siona (Ž 87,4–6).

Žalm 87 ukazuje spásu Židov aj pohanov a ich zjednotenie v jednej cirkvi prostredníctvom Kristovej vykupiteľskej služby (Rim 3,22; Rim 10,12; Gal 3,28.29; Kol 3,11). Zobrazenie prosperity Siona pripomína Danielovo videnie o tom, že Božie kráľovstvo sa stáva obrovským vrchom, ktorý naplní celú zem (Dan 2,34.35.44.45). Podobne o ňom hovorí aj Ježišovo podobenstvo o Božom kráľovstve, ktoré sa rozrastá na obrovský strom hostiaci nebeské vtáctvo (Mat 13,32).

APLIKÁCIA

- Ako sa pripravenosť Siona prijať všetkých ľudí naplní vo veľkom poverení cirkvi kázať evanjelium všetkým národom (Mat 28,18–20)? Ako táto myšlienka súvisí s výzvou kázať posolstvo troch anjelov?

BEZPEČNOSŤ A POKOJ SIONA

²Boh je naše útočisko a sila, osvedčená pomoc v súženiach. ³Preto sa nebudeme báť, hoci by sa zem prevrátila a vrchy by sa klátili uprostred mora, ⁴hoci by hučali a penili sa jeho vody a vrchy by sa triasli, keď sa vzdúje more. – Sela – ⁵Rieka svojimi ramenami potešuje Božie mesto, sväté príbytky Najvyššieho. ⁶Boh je uprostred neho, nepohne sa; Boh mu pomôže na úsvite. ⁷Národy hučali, kráľovstvá sa otriasali. Vydal hlas a zem sa rozplynula. ⁸Hospodin zástupov je s nami. Jákobov Boh je náš hrad. (Ž 46,2–8)

Akým spôsobom je v texte Ž 46,2–8 zobrazený svet?

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

Žalm 46 podáva veľmi výstižný opis nepokojného sveta. Autor používa obrazy prírodných katastrof neobyčajnej intenzity (Ž 46,3.4). Rozbúrené vody často predstavujú odbojné národy a rôzne problémy, ktoré bezbožníci spôsobujú vo svete (Ž 93,3.4; Ž 124,2–5). Okrem toho v Žalme 46 obrazy prírodných katastrof stvárnajú svet ovládaný národmi, ktoré vedú vojny (Ž 46,7).

Takémuto svetu zjavne chýba poznanie Boha. Ak totiž Boh prebýva uprostred svojho ľudu, ľudia prežívajú pokoj (Ž 46,5.6). Boh však neopúšťa svet ani napriek tomu, že Ho svet odmieta. Boh je prítomný vo svete a je prítomný aj uprostred svojho ľudu. Bez ohľadu na to, aké bolestné a nepríjemné udalosti sa vo svete odohrávajú, Božia prítomnosť je s nami. Z poznania tejto základnej pravdy môžeme čerpať osobnú nádej a povzbudenie.

Hospodin, ktorý je dokonalým útočiskom, je Zdrojom trvalého pokoja a bezpečnosti Siona. Slovo, ktoré zdôrazňuje bezpečnosť Siona, je „hoci“ (Ž 46,4). „Hoci“ je svet v chaose, Boží ľud je v bezpečí. To znamená, že pokoj nie je výsledkom neprítomnosti utrpenia, ale je darom, ktorý Boh dáva svojim dôverujúcim deťom. Bezvýhradná dôvera v Boha môže naplniť Božie deti pokojom a istotou aj uprostred búrky (Mat 8,23–27). V tomto kontexte sa vynára otázka: Dovolí Boh, aby svet navždy podliehal svojim zničujúcim rozhodnutiam a činom?

Prečítaj si Ž 46,7–12. Aká je Božia odpoveď na násilie a ničenie vo svete?

Boh vníma nárast zla vo svete s takou nevôľou, že Jeho slovo, ktoré stvorilo zem, teraz spôsobuje, že sa zem „rozplýva“ (Ž 46,7; „roztápa“; SSV). Táto skaza sa však nekončí zničením, ale obnovou. Všimnime si, že Boh rozširuje svoj pokoj od Siona až po koniec zeme. Boh spôsobí, že vojny prestanú a On skoncuje s nástrojmi ničenia, ktoré bezbožné národy použili na prinesenie útlaku (Ž 46,10). Tento Boží zásah je pre všetkých veriacich veľkou nádejou. Jej naplnenie sa uskutoční pri druhom príchode Ježiša Krista.

- Ako sa môžeme naučiť prežívať pokoj a dôverovať Bohu aj vo veľmi nepokojnom svete?

APLIKÁCIA

„SÚ AKO VRCH SION, KTORÝ SA NEPOHNE“

¹Tí, čo sa spoliehajú na Hospodina, sú ako vrch Sion: nepohne sa, trvá naveky. ²Ako sú vrchy vôkol Jeruzalema, tak je Hospodin vôkol svojho ľudu odteraz až naveky. ³Nespočítanie teda žezlo bezbožnosti nad územím spravodlivých, aby spravodliví nesiahli po bezpráví. ⁴Hospodin, dobre rob dobrým, tým, čo majú úprimné srdce! ⁵Nech však tých, čo sa dávajú na krivolaké cesty, Hospodin zaženie aj s páchatelmi nepravosti! Pokoj nad Izraelom! (Žalm 125)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Ako sú v texte Ž 125,1.2 vykreslení tí, čo dôverujú Bohu?

Tí, ktorí dôverujú Hospodinovi, sú prirovnaní k vrchu Sion, symbolu vytrvalosti, pevnosti a sily. Nádherný výhľad na vrchy obklopujúce mesto Jeruzalem inšpiroval žalmistu, aby ocenil istotu Božej ochrany (Ž 5,13; Ž 32,7.10). Na rozdiel od vrchov, ktoré uctievali bezbožné národy a ktoré boli zmietnuté do mora (Ž 46,3), symbolická pevnosť a nepohnutelnosť vrchu, na ktorom stojí Jeruzalem, vzbudzuje hlbokú dôveru. Dôvera v Božiu ochranu sa stáva ešte výraznejšou tvárou v tvár bolestnej realite, kde zlo akoby neustále malo navrch. Aj uprostred tohto zla však môže mať Boží ľud nádej.

Ako sú podľa veršov Ž 125,3–5 pokúšaní spravodliví? Čo z toho vyplýva pre nás?

Božie deti môže nielen odrádzať či znechucovať úspech bezbožných, ale môžu byť dokonca v pokušení nasledovať ich cesty (Ž 73,2–13; Ž 94,3). Akokoľvek pevný je vrch Sion, nemôže ochrániť tých, čo od Hospodina odchádzajú. Spravodliví majú neustále slobodu rozhodnúť sa tak, aby „nesiahli po bezpráví“ (Ž 125,3) a nedali sa na „krivolaké cesty“ (Ž 125,5). Hospodin je spravodlivý a bude súdiť jednotlivcov, ktorí zotrávajú vo vzbure s ostatnými nekajúcimi hriešnikmi.

V tomto žalme teda zaznieva výzva, aby Boží ľud zostal pevný a nespochybniteľný vo viere a dôvere v Hospodina, podobne ako je vrch Sion ich pevným útočiskom. To znamená, že aj keď nerozumieme všetkému, čo sa v našom živote deje, môžeme naďalej dôverovať v Božiu dobrotu.

„Príchod hriechu na svet, Kristovo vtelenie, znovuzrodenie, vzkriesenie a mnohé iné témy, o ktorých hovorí Písmo, sú príliš hlboké tajomstvá, než aby si ich ľudská myseľ vedela vysvetliť. Nemáme však nijaký dôvod pochybovať o Božom slove, aj keď nevieme pochopiť Božiu prozreteľnosť. V prirodzenom svete nás stále obklopujú záhady, ktoré nemôžeme vystihnúť. Tie najjednoduchšie podoby života predstavujú problém, ktorý nevedia vysvetliť ani najmúdrejší vedci. Všade sú divy presahujúce naše chápanie. Máme byť teda prekvapení, že v duchovnom živote sú tiež javy, ktoré nemôžeme prebádať? Problém spočíva jedine v slabosti a obmedzenosti ľudskej mysle. Boh dal v Písme dostatočný dôkaz o svojej božskej povahe a nemáme pochybovať o jeho Slove, aj keď nemôžeme porozumieť všetkým tajomstvám jeho prozreteľnosti.“ (SC 106.107; CK 73)

PODNETY NA ZAMYSLENIE

Uvažujte o posolstve textov Izaiáš 40 a Izaiáš 51,1–16.

Sionské piesne sú presvedčivým záväzkom uchovať si v pamäti Sion a živú nádej v Božiu zvrchovanú moc, ktorú predstavuje. Hoci v živote prijímame mnohé požehnania vychádzajúce z Božej svätyne, uskutočnenie nádeje na plnosť života a radosť na Sione je stále pred nami, v budúcnosti. Mnohé Božie deti v slzách túžia po nebeskom Sione (Ž 137,1). Myslieť na Sion neznamená len akési príležitostné rozpomenutie sa. Dôležité je sústrediť sa na to, čo je pred nami, a rozhodnúť sa žiť v súlade s touto živou myšlienkou (2Moj 13,3; 2Moj 20,8).

Preto spievanie piesní zo Siona v sebe nesie vášnivé odhodlanie udržať pri živote nádej na obnovu Božieho kráľovstva na *novej zemi* (Zj 21,1–5). „Vykúpení, obdarení nesmrteľnosťou, budú nadšene skúmať divy stvoriteľskej moci a tajomstvo zachraňujúcej lásky. Nebude tam krutý nepriateľ, ktorý by ich zvädzal, aby zabudli na Boha. Tam sa rozvinie každý dar a každá schopnosť sa bude zdokonaľovať. Stále nové poznávanie neunaví mysle a nevyčerpá tvorivé sily. Tam sa uskutočnia tie najvelkolepejšie diela, splnia najvznešenejšie túžby a dosiahnu najušľachtilejšie ciele. Stále však zostanú nové výšiny na výstup, nové obdivuhodné zázraky, nové pravdy na skúmanie a nové úlohy na rozvoj duchovných, duševných i telesných schopností.“ (GC 677; ZTDS 450)

Záväzok nezabudnúť na Sion je rozhodnutím Hospodinových pútnikov, že nikdy neprijmú tento svet za svoju vlasť, ale budú čakať na *nové nebo* a *novú zem*.

To je aj dôvod, prečo môžu žalmy o Sione spievať veriaci všetkých generácií, ktorí túžia žiť v Novom Jeruzaleme (Zj 3,12). Sionské piesne nás povzbudzujú, aby sme očakávali budúci svet s nádejou. Zároveň nás však zaväzujú, aby sme boli tu a teraz sprostredkovateľmi Božej milosti.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Ako môžeme duchovné a teologické princípy týkajúce sa Božieho ľudu na Sione, ktorý bol skutočným miestom v Jeruzaleme, aplikovať na cirkev a jej poslanie vo svete?
2. Ako dnes môžu veriaci zotrvať v Božej svätyni? (Pozri Ján 1,14–18; Heb 12,22–24.)
3. Ako sa podľa Žalmu 87 stane Sion mestom všetkých národov? (Pozri aj Rim 5,10; Ef 2,11–16; Kol 1,19–23.)
4. Ako by ste odpovedali človeku, ktorý poukazuje na skutočnosť, že bezbožným sa v tomto svete darí, zatiaľ čo mnohí „dobrí“ ľudia trpia? Prečo je dôležité priznať, že tu a teraz nemáme presné odpovede na všetko, čo sa okolo nás odohráva?